

'Angels Unawares', der forestiller en båd fyldt med migranter og flygtninge, er skabt af Timothy Schmalz.

Tag del i Roms jubelår og få aflad for dine synder

En gang hvert 25. år bliver en dør, der ellers er muret til, åbnet i Peterskirken i Rom, så besøgende kan gå igennem den og få aflad. Men kan det mon fysisk mærkes, når synderne forlader en?

Søren Rud (tekst og foto), Rom

Jeg er døren. Den, der går ind gennem mig, skal blive frelst; han skal gå ind og gå ud og finde græsgange«.

Sådan sagde Jesus til jøderne i sin iver efter at overbevise dem om, at han var Guds søn (ifølge Johannesevangeliet kapitel 10). Og i år er året, hvor døren er åben. Vi taler om den fysiske dør, der refererer til Jesus' ord, og som er den ene af fire døre, der fører ind til Peterskirken.

Normalt er denne hellige dør muret til, men hvert 25. år bliver den åbnet. Det sker, når Vatikanet fejrer jubelår, en tradition, der stammer fra gammeltestamentelig tid, og som i den katolske kirke har eksisteret siden år 1300.

Oprindeligt fejrede man jubelår hvert 50. år, men siden år 1400 er det hvert 25. år. Dog har paven mulighed for at klemme et ekstra jubelår ind kalenderen. Det gjorde pave Frans for eksempel i 2016 med temaet 'Barmhjertighedens år'. Ellers er det kun sket to andre gange siden år 1900.

Der er også hellige døre i de tre andre pavelige basilikaer, men døren i Peterskirken er den, som i år ventes at tiltrække flest af de mange millioner ekstra besøgende i Rom – ikke mindst de katolske pilgrimme – for går man gennem døren, får man, ifølge den katolske fortolkning af Jesus' ord fra Johannesevangeliet, aflad for sine synder.

Vil man besøge Peterskirken under jubelåret, og hvorfor ikke benytte denne sjældne lejlighed til at få aflad, kan det anbefales at stå tidligt op. Turister, herunder pilgrimme, har det med først at indtage byen i stor stil efter klokken 9.

Kan det mærkes fysisk?

Vi står derfor klar på Peterspladsen klokken 7, hvor kirken åbner. Der er kø til sikkerhedskontrollen, a la i lufthavnen, men den er kort, og det tager måske 10-15 minutter, fra vi ankommer, til vi er klar til at gå gennem den hellige dør. Vi er spændte på, hvordan det føles. Kan det fysisk mærkes, at synderne forlades en?

Det er dog ikke det store sus, der går gennem os, og vi kigger lidt på de mange, vi følges med ind i kirken. Heller ikke de ser særlig berørte ud. En enkelt præst knæler inden for døren. En anden skal lige hen og røre ved døren, men ellers har de fleste mest travlt med at tage billeder og sørge for, at de ikke bliver skubbet omkuld af naboen.

Den hellige dør er beklædt med 16 kvadratiske bronzepaneller, som viser scener fra Bibelen. Mellem panelerne er våbenskjoldene for de 36 paver, der har fejret de ordinære jubelår siden år 1300. Panelerne er fra 1949 og var en gave fra schweiziske katolikker som tak for, at deres land undgik Anden Verdenskrig.

Det er en helt anderledes oplevelse at besøge Peterskirken på denne tid af morgenen, hvor de store turistmængder endnu ikke har indfundet sig. Rundt om i de små kapeller i fordybninger i væggene holder præster særlige små messer med måske kun én eller et par deltagere. Et andet sted har en større gruppe forsamlet sig til dagens første bøn, og på grund af de få besøgende er der mulighed for at komme tæt på de mange skulpturer, gravmonumenter og billeder, som kirken rummer, uden at store turistgrupper, med guidestemmer i ørerne, blokerer synet.

Jubelåret, i år med temaet 'Håbets pilgrimme', blev åbnet af pave Frans juleaften 2024, ved at han – i sin kørestol – passerede den hellige dør. Et jubelår har til formål at give kirken og katolikker verden over mulighed for fordybelse, for at valfarte til Rom, for at skrifte og ikke mindst for at få tilgivelse.

Pilgrimsrejsen til Rom er en af de centrale dele af fejringen.

Ifølge Den katolske Kirkes bispedømme i Københavns hjemmeside opfordres alle kristne verden over til at tage til Rom på pilgrimsrejse under jubelåret. På hjemmesiden står der: » Pilgrimsrejsen er en oplevelse af omvendelse, af at forvandle vores væsen for at tilpasse os Guds hellighed« og videre »jubelåret er et tegn på forsoning« og »aflad for synd er en vigtig del af fejringen af jubelåret og er en konkret manifestation af Guds barmhjertighed«.

Man kan også – takket være et samarbejde mellem Peterskirken og Microsoft – komme på en virtuel pilgrimsrejse med en spektakulær rundtur inde i kirken.

Vatikanet har på deres hjemmeside en kalender, hvor man kan se listen over de mange særlige jubilæumsceremonier – eller fejring – som foregår i løbet af året. Mange af dem har et tema eller er målrettet en bestemt gruppe mennesker. For eksempel er der fejring for mennesker med handicap, for kunstnere, for ungdom og for de arbejdende, for fattige og for fanger.

Den 4. og 5. oktober er der fejring for migranter og flygtninge, og pavens sympati for disse udsatte grupper får man et meget konkret eksempel på, når man forlader Peterskirken. På pladsens venstre side er der, for første gang i 400 år, installeret en ny skulptur, som har navnet 'Angels Unawares' (Hvad engle ikke ser) og forestiller en båd fyldt med migranter og flygtninge. Den er skabt af den canadiske billedhugger Timothy Schmalz og blev indviet af paven i 2019 i anledning af den 105. verdensdag for migranter og flygtninge.

Mange menneskeskæbner er her portrætteret, lige fra den ortodokse jøde i stævnen til den syriske flygtning og kvinden med det lille barn med sin lille hund, der har fået næsen poleret blank af tilskuernes berøring. Det er stærke følelser, der afspejles i de mange ansigter, og skulpturen virker mere aktuel end nogensinde i den verden, vi lever i.

Hele byen fejrer jubelåret

Vatikanet udgør kun en lillebitte del af Rom, og jubelåret markeres da også i hele den centrale del af byen.

I flere år har mere end 300 fontæner, obelisker, huse, pladser og statuer været under renovering. Alt sammen til en pris af cirka 30 milliarder kroner. Tre steder, som de fleste besøgende kender, fremstår fontænerne nu finere end nogensinde, på Piazza Navona, Piazza della Rotonda (foran Pantheon) samt Roms nok mest berømte fontæne: Trevi.

Det er dog langt fra alle renoveringsarbejder, der nåede at blive færdiggjort, inden jubelåret begyndte. Og spørgsmålet er, hvor mange der stadig bliver arbejdet på, når året slutter 6. januar 2026.

Vi har ofte været forbi den fantastiske Fontana delle Tartarughe (Skildpaddefontænen) fra 1581 på Piazza Mattei lige uden for den jødiske ghetto og havde glædet os til at se den rensat for snavs og slid. Men da vi drejer om hjørnet, kan vi se, at et stillads stadig dækker det meste af fontænen.

Jøderne i Rom var fra 1555 og helt frem til 1870 låst godt og grundigt inde i ghettoen om natten, og da en privat forretningsmand, Muzio Mattei, i slutningen af 1500-tallet fik tilladelse til at bygge en fontæne, placerede han den lige uden for muren i stedet for inde i selve ghettoen. Således kunne han kræve jøderne betaling for det vand, der med akvædukten Acqua Vergine blev ført ind til Rom.

Fontænen på en af de smukkeste pladser i byen, Piazza Santa Maria in Trastevere, er også stadig pakket ind. På Café Mazio, som ligger lige over for Santa Maria-kirken, henviser vi med et nik til fontænen og spørger tjeneren, hvornår den er færdigrenoveret. Hun smiler og svarer:

»Det kan man ikke vide – måske aldrig«.

Men som Roms borgmester, Roberto Gualtieri har udtalt: »Uden byggepladser ville der ikke være nogen gener i dag, men heller ikke en bedre fremtid i morgen«.

En euro i fontænen

En ny plads er dog opstået i anledning af jubelåret, nemlig Piazza Pia, som ligger for enden af Via della Conciliazione, den store brede vej, der forbinder Peterskirken med Castel Sant'Angelo (Engelsborg). Tidligere lå her en rodet plads med masser af trafik, men den er nu totalt renoveret og forbeholdt fodgængere.

Der er skabt to helt nye fontæner og et aflangt trappeagtigt forløb med nyplantede træer, og pladsen er nu blevet et af Roms største fodgængerområder.

Det er også her, velkomstcentret for pilgrimme, bemannet med frivillige, ligger i nogle midlertidige barakker.

Pladsen blev bygget af 110 håndværkere i løbet af 450 dage – nok en ny rekord for et renoveringsprojekt i Rom, ikke mindst fordi udgravninger til pladsen – som altid, når man graver i byen – fritlagde en række arkæologiske fund, som har fortalt nyt om stedets historiske betydning.

Pladsen blev indviet af premierminister Meloni og Roms borgmester 21. december sidste år, og fontænerne ser allerede nu ud til at blive et supplement til den turistmættede Trevi-fontæne, hvor myten er, at man skal kaste en mønt i vandet, hvis man vil være sikker på at vende tilbage til Rom.

Det tror vi selvfølgelig ikke på, men smider for en sikkerheds skyld en euro i fontænen.

FAKTA

Rejsen dertil

Klimaaftryk tur-retur: **Fly:** 394 kg CO₂ per person. **Bil (benzin):** 548 kg CO₂ per bil (dividér med antal personer og udregn klimaaftryk per person). **Bil (el):** 171 kg CO₂ per bil (divider med antal personer og udregn klimaaftryk per person). **Tog:** 91 kg CO₂ per person. **Bus:** 95 kg CO₂ per person. **Privatforbrug:** En dansker udleder i snit 13.000 kg CO₂ per år.

Hvis den globale temperaturstigning skal holdes under 1,5 grader, skal hver verdensborgers CO₂-udledning årligt være under 3.000 kg i 2030 og 1.000 kg i 2050.

Læs om udregningerne bag tallene på [www politiken.dk/klimaudregning](http://www.politiken.dk/klimaudregning).

FAKTA

Fakta jubelåret

Jubelåret afholdes ordinært hvert 25. år. Jubelåret 2025 har temaet 'Håbets pilgrimme'.

Paven indledte året 24. december 2024. De hellige døre i de tre mindre kirker Basilica di Santa Maria Maggiore, Basilica San Paolo fuori le Mura og Basilica San Giovanni in Laterano, som også er Roms domkirke, lukker 28.

december 2025, mens døren i Peterskirken lukkes 6. januar 2026 og markerer dermed, at jubelåret er slut.

Eksempler på fejring under jubelåret:

28. og 29. april: Fejring for mennesker med handicap 1.-4. maj: Fejring for de arbejdende 10.-11. maj: Fejring for bands og populærmusik 30. maj-1. juni: Fejring for familier, børn, bedsteforældre og ældre 14.-15. juni: Fejring for sport 16. november: Fejring for fattige 14. december: Fejring for fanger

Du kan læse mere om, hvad der sker under jubelåret på Roms turistbureau eller på Vatikanets hjemmeside: www.vaticanstate.va

Du kan også tage på en virtuel pilgrimsrejse på: virtual.basilicasanpietro.va